

היכל התהילה היהודי-אמריקני

מוסד אמריקני טיפוסי וייחודי חוגג 50 שנה להיווסדו

פנחס בר-זאב

מוסד ייחודי לאלה"ב שלא מצוי במתכונת דומה באף מדינה אחרת, הוא "היכל התהילה" (Hall of Fame). "היכל התהילה" המפורסם ביותר בו הוא "היכל התהילה הלאומי לכדור בסיס" (National Baseball Hall of Fame) במדינת ניו-יורק, המהווה אגד של מוזיאון שМОודש כולם לענין הספורט האמריקני הפופולארי ביותר. היכלי התהילה נושפים הינם "היכל התהילה לפוטבול" ו"היכל התהילה לכדור-אנד-רול", גם הם אגדים של מוזיאונים.

מה שבבדיל היכל התהילה ממוזיאון רגיל הוא

שהיכלים אלה מוקדשים לאנשים בלבד. פרט למוצגים הקשורים באישים מפורסמים (כגון חולצת הספורט, כפתת ההגשה ואלת החבטה של שחקו בייסבול) מציגים היכלי התהילה תמנויות וסרטים על חייהם והישגיהם של האנשים המונצחים בהיכל. קבלת להיכל התהילה (induction into a Hall of Fame) מוכרת כאות של כבוד והערכה. כמקובל באלה"ב, גם אנשים החיים מונצחים בהיכלי התהילה.

אולם, רוב היכלי התהילה אינם מהווים חלק ממוזיאון, ואף לא קיימים במציאות. אלה היכלי התהילה וירטואליים המנציחים את האנשים שזכו להתקבל בהם, בין השאר באמצעות הנפקת סידרות של מדליות. אחד מהיכלים אלה הינו "היכל התהילה היהודי-אמריקני" (The Jewish-American Hall of Fame). היכל זה מנוהל על ידי מוזיאון מאגנס לאמנות והיסטוריה היהודית בקליפורניה, אך אינו חלק ממנו. היכל נקרא על ידי מייסדיו ומנהלו "moziajan" היהודי בחיל הקיברנטי" (Jewish Museum in Cyberspace).

היכל התהילה היהודי-אמריקני נוסד בשנת 1968, כשבין מייסדיו היה מל ווקס (Mel Wacks), ביום נשיא אינ"א שביקר בסוף 2008 עם קבוצת אספנים בפגישה של העמותה שלנו.

פעילותה היכל מורכבת כמעט לחלוטין מהענקת מדליות להנצחת אישים יהודים-אמריקניים מפורסמים, וכן אמריקנים לא-יהודים שתרמו לקידום הקהיליה

היהודית באורה"ב. מאז 1969 ועד היום הונצחו 42 אישים, בתדריות של הנצחה אחת לשנה. בנוסף הונצחו 9 אתרים ו-5 אירועים בעלי חשיבות ליהדות אורה"ב.بعث חוגג היכל התהילה היהודי-אמריקני 40 שנה להיווסדו. גם סיידרת המדליות של היכל היהנה בת 40, הסיידרה הנומיסמטית הותיקה ביותר באורה"ב. סיידרה מונצחים יהודים-אמריקניים מפורסמים כגון אלברט איינשטיין, המנצח לאונרד ברנשטיין, השחקנית והזמרת ברברה סטרלייננד, אך גם כריסטופר קולומבוס והנשיא תומאס ג'פרסון. מספר מדליות שהונפקו בארץ וכסף הופצו בשנות ה-90 גם על ידי החברה המשותפת למדליות ולמטבעות, ואלו הוצאו למכירה בישראל.

לציוון 40 שנה להיכל התהילה היהודי-אמריקני עיצב מל וואקס - מעצב מדליות שהשתתף בעיצובן של חלק מהמדליות סיידרה - אסימון "שקל" העשו מעץ. צד הפנים של ה"שקל מעץ" דומה לאסימון שעיצב עבור היכל עם הקמתו בשנת 1968, ובצד הגב מופיע ציטוט דבריו של הרוב יהודה מאגנס לסטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים, "חופשאמת ללא פחד". האסימון הונפק בكمות של 500 יחידות וניתן להשיאו מהמעצב תמורה 2 דולר, קודש להיכל.

"היכל התהילה היהודי-אמריקני" – (The Jewish-American Hall of Fame) – מוסד אמריקני טיפוסי, אך גם ייחודי.